

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״נ

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״נ מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

יט א וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן
 לאמר: ב זאת חקת התורה אשר־צוה יהוה
 לאמר דבר א אל־בני ישראל ויקחו אליך
 פרה אדמה תמימה אשר אין־בה מום
 אשר לא־עלה עליה על: ג ונתתם אתה
 אל־אלעזר הכהן והוציא אתה אל־מחוגן
 למחנה ושחט אתה

רש"י

נקראת על שמך, פרה שעשה משה במדבר: אדומה
 תמימה. שמהל תמימה בלדמימותי (ספרי קכג), שחט היו
 זה שמי שערום שמורות פסולה (פיה פ"ג מ"ה): (ג) אלעזר.
 מנחה בסגן (ספרי קכג): אל מחוגן למחנה. מון לשלש

יט (ג) זאת חקת התורה. לפי שהטון ואומות העולם
 מונין את ישראל לומר מה המנוה הזאת ומה טעם יש בה,
 לפיכך כחז זה 'חקה', גזרה היא מלפני, אין לך רשות
 להרהר לחריה (יומא סו: פמנמא ז): ויקחו אליך. לעולם היא

שפתי חכמים הקציר

לא נתעסק בעבודתה כי אם אלעזר הכהן, כדכתיב להלן (פסוק א)
 (רא"ם). ג. כי ממנה נשאר לדורות, שבאפר פרה שעשה משה
 מקדשין כל אפר של פרות אחרות כדכתיב רש"י לקמן (פסוק ט) (אמ"ש).
 ד. דאין לומר 'תמימה' בלא מום, דהא כתיב בהדיא 'אשר אין בה
 מום' (רא"ם). ה. והוא הלכה למשה מסיני (רא"ם). ו. מדלא כתיב
 'ונתתם אותה אל הכהן' סתם. ומה שכתב מצותה בסגן, רצונו לומר
 פרה זו הראשונה מצותה בסגן כדדייק 'ונתתם אותה', אבל לדורות

א. דקשה לרש"י לשון הפסוק 'זאת חוקת התורה' שיש בה שני
 ענינים 'חוקה' ו'תורה', דהיה לו לומר 'זאת התורה', או 'אלה החוקים'.
 על כן פירש דבא לומר שזאת התורה חוקה היא, ולפי שהטון וכו'.
 ופירוש 'חוקה' גזרה בלא טעם. וכן מה דכתיב בפרשת מטות אצל
 כלי מדין (להלן לא כא) 'זאת חקת התורה', קאי גם כן אמה דכתיב
 בפרשה (שם פסוק כג) 'אך במי נדה יתחטא' רצונו לומר במי פרה, והיינו
 חוקה (עפ"י רא"ם). ב. רצונו לתרץ לשון 'ויקחו אליך', דהא משה

המשך הפטרת קרת

גם־אתם ונס־המלך אשר מלך עליכם אחר יהוה
 אלהיכם: טו ואם־לא תשמעו בקול יהוה ומריתם
 את־פי יהוה והיתה יד־יהוה בכם ובאבותיכם:
 טז גם־עתה התיצבו וראו את־הדבר הגדול הזה
 אשר יהוה עשה לעיניכם: יז הלוא קציר־חטים
 היום אקרא אל־יהוה ויתן קלות ומטר ודעו וראו
 פ־רעתכם רבה אשר עשיתם בעיני יהוה לשאול
 לכם מלך: ס יח ויקרא שמואל אל־יהוה ויתן יהוה
 קלת ומטר ביום ההוא ויירא כל־העם מאד
 את־יהוה ואת־שמואל: יט ויאמרו כל־העם אל־
 שמואל התפלל בעד־עבדיך אל־יהוה אלהיך
 ואל־נמות כייספנו על־כל־חטאתינו רעה לשאל
 לנו מלך: ס כ ויאמר שמואל אל־העם אל־תיראו
 אתם עשיתם את כל־הרעה הזאת אך אל־תסורו
 מאחרי יהוה ועבדתם את־יהוה בכל־לבבכם:
 כא ולא תסורו כי א אחרי היתהו אשר לא־יועילו
 ולא יצילו פ־יתהו המה: כב כי לא־ישש יהוה
 את־עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל יהוה לעשות
 אתכם לו לעם:

עשה את־משה ואת־אהרן ואשר העלה את
 אבותיכם מארץ מצרים: ז ועתה התיצבו ואשפטו
 אתכם לפני יהוה את כל־צדקות יהוה אשר־עשה
 אתכם ואת־אבותיכם: ח פ־אשר־בא יעקב מצרים
 ויזעקו אבותיכם אל־יהוה וישלח את־משה
 ואת־אהרן ויוציאו את־אבותיכם ממצרים וישבו
 במקום הזה: ט וישכחו את־יהוה אלהיהם וימכו
 אתם ביד סיסרא שר־צבא חצור וכיד־פלשתים
 וכיד מלך מואב וילחמו בם: י ויזעקו אל־יהוה
 ויאמר ויאמרו חטאנו כי עזבנו את־יהוה ונעבד
 את־הבעלים ואת־העשתרות ועתה הצילנו מיד
 אויבינו ונעבדך: יא וישלח יהוה את־ירבעל ואת־
 בן ואת־יפתח ואת־שמואל ויצל אתכם מיד
 אויביכם מסכיב ותשבו בטה: יב ותראו כי נחש
 מלך בני־עמון בא עליכם ותאמרו לי לא פ־ימלך
 ימלך עלינו ויהוה אלהיכם מלפניכם: יג ועתה הנה
 המלך אשר בחרתם אשר שאלתם והנה נתן יהוה
 עליכם מלך: יד אם־תיראו את־יהוה ועבדתם אתו
 ושמעתם בקולו ולא תמרו את־פי יהוה והיתם

קדמוהי: ד ויסב אלעזר כהנא
 מדמה באצבעה וידי לקבל אפי
 משפן זמנא מדמה שבע זמנין:
 ה ויוקד ית תורתא לעינוהי ית
 משפה וית בשרה וית דמה על
 אכלה יוקד: ו ויסב כהנא אעא
 דארזא ואזובא וצבע זהורי וירמי
 לגו יקדת תורתא: ו ויצבע
 לבושהי כהנא ויסחי בשרה
 במיא ובתר כן יעל למשריתא
 ויהי מסאב כהנא עד רמשא:
 ה ודמוקד יתה יצבע לבושהי
 במיא ויסחי בשרה במיא ויהי
 מסאב עד רמשא: ט ויכנש גבר
 דכי ית קטמא דתורתא ויצנע
 מברא למשריתא באתר דכי ותהי
 לכנשתא דבני ישראל למטרא
 למי אדיותא חטאתא היא:
 י ויצבע דכנש ית קטמא דתורתא
 ית לבושהי ויהי מסאב עד
 רמשא ותהי לבני ישראל
 ולגיריא דיתגירון ביניהון לקים
 עלם: יא דיקרב במיתא לכל נפשא
 דאנשא ויהי מסאב שבעא יומין:

לפניו: ד ולקח אלעזר הכהן מדמה באצבעו
 והזה אלנכח פני אהלמועד מדמה שבע
 פעמים: ה ושרף אתהפרה לעיניו את
 ערה ואתבשרה ואתדמה עלפרשה
 ישרף: ו ולקח הכהן עץ ארו ואזוב ושני
 תולעת והשליך אלתוף שרפת הפרה:
 ז וכבס בגדיו הכהן ורחץ בשרו במים ואחר
 יבא אלמחנה וטמא הכהן עדהערב:
 ח והשרף אתה יכבס בגדיו במים ורחץ
 בשרו במים וטמא עדהערב: ט ואסף א
 איש טהור את אפר הפרה והניח מחוץ
 למחנה במקום טהור והיתה לעדת בני
 ישראל למשמרת למי נדה חטאת הוא:
 י וכבס האסף אתאפר הפרה את
 בגדיו וטמא עדהערב והיתה לבני ישראל ולגר הגר בתוכם
 לחקת עולם: יא הנגע במת לכלנפש אדם וטמא שבעת ימים:

רש"י

נתן צקיל (פרה פ"ג מ"א, ספרי קבד), זה של משמרות היה חוץ
 לעזרה ליטול ממנו בני העיירות וכל הנריכין להטהר, חוה
 שזהר המשחה כהנים גדולים לפרות אחרות מקדשין
 הימנה, וזה שצחיל נתון למשמרת מגזרת הכמוז, שנאמר
 והיתה לעדת בני ישראל למשמרת: למי נדה. למי הזייה,
 כמו וידו חזן פי (איכה ג נג), לידות אלת קרנות הגזים (ומיה ב
 ד) לשון זריקה: חטאת היא. לשון חטוי"ם כפשוטו. ולפי
 הלכותיו, קראה הכמוז חטאת לומר שהיא כקדשים להאסר
 בהנאה (מנחות נא: ספרי קבד):

מנחות (יומא סז): ושחט אותה לפניו. זר שוחטין
 ואלעזר רואה (יומא מז): (ד) אל נכח פני אהל מועד.
 עומד במזרחו של ירושלים ומתכוין ורואה פתחו של היכל
 בשעת הזאת הדם (ספרי קבד): (י) אל המחנה. למחנה
 שכינה, שאין טמא משולח חוץ לשתי מחנות אלא זו ובעל
 קרי ומלורעט (פסחים סז): וטמא הכהן עד הערב.
 סרסוה ודרשהו, וטמא עד הערב ואחר יבא אל המחנה:
 (ט) והניח מחוץ למחנה. לשלשה חלקים מתחלקת,
 אחד נתן צהר המשחה, ואחד מתחלק לכל המשמרות, ואחד

שפתי חכמים הקצור

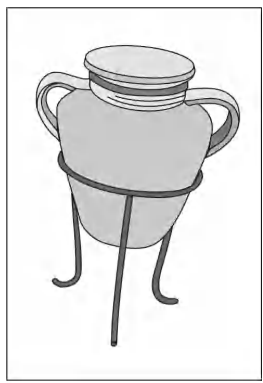
האי 'ואחר יבא אל המחנה', דמשמע שהיה משולח ממנו, על כרחך
 במחנה שכינה קא מיירי. שהרי אינו משולח אפילו ממחנה לוי, אלא
 זכ ובעל קרי ומצורע, ועל כרחך לומר שלא היה שורף הפרה משולח
 אלא ממחנה שכינה (רא"ם). י דהא טבול יום אסור בתרומה (רמב"ם
 שאר אבות הטומאה פ"י ה"ג) וכל שכן שאסור ליכנס למחנה שכינה, אלא
 סרסוה וכו' (רא"ם). יא ואין פירושו 'חטאת' כמשמעו, שעל מה
 הוא מכפר (גוי"א).

יש לומר דדווקא בכהן גדול (ראה יומא מב: רש"י פסוק ט) (רא"ם).
 ז. ילפינן גזירה שוה 'מחוץ למחנה' דכתיב כאן מ'מחוץ למחנה'
 דכתיב גבי מצורע (ויקרא יג ח), ושם מוכח בהדיא דהיינו חוץ לשלש
 מחנות דכתיב (שם) 'בדד יושב' שלא יהיו שום טמא אחר יושב עמו
 (ביאורים למהר"ן, וראה רש"י ויקרא ד יב, וביומא סח.). ח. מדכתיב
 'לפניו' מכלל ד'ושחט' לאו אאלעזר קאי. ומדלא פירש הכתוב אי זה
 אחר הוא, שמע מינה אפילו זר כשר בשחיטתה (רא"ם). ט. פירושו,

יב הוא יתחטאו בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר ואם לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא יטהר: יג כל הנגע במת בנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא את משפן יהוה טמא ונכרתה הנפש ההוא מישראל כי מי נדה לא זרק עליו טמא יהיה עוד טמאתו בו: יד זאת התורה אדם כי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים: טו וכל בלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא: טז וכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב או במת או בעצם אדם או בקבר יטמא שבעת ימים: יז ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי: שני יח ולקח אזוב וטבל במים איש טהור והזה על האהל ועל כל הכלים ועל הנפשות אשר היו שם ועל הנגע בעצם או בחלל או

יב הוא ידי עלוהי ביומא תליתאה וביומא שביעאה ידכי ואם לא ידי עלוהי ביומא תליתאה וביומא שביעאה לא ידכי: יג כל דיקרב במיתא בנפשא דאנשא די ימות ולא ידי עלוהי ית משפנא דיין סאב וישתיצי אנשא ההוא מישראל ארי מי אדיותא לא אודריקו עלוהי מסאב יהי עוד סאובתה בה: יד דא אורייתא אנש ארי ימות במשפנא כל דעלל למשפנא וכל די במשפנא יהי מסאב שבועא יומין: טו וכל מן דחסף פתיח דלית מגופת שיע מקף עלוהי מסאב הוא: טז וכל די יקרב על אפי חקלא בקטיל חרפא או במיתא או בגרמא דאנשא או בקברא יהי מסאב שבועא יומין: יז ויסבון לדמסאב מעפר יקרת חטאתא ויתן עלוהי מי מבווע למן: יח ויסב אזובא ויטבל במיא גבר דכי ידי על משפנא ועל כל מניא ועל נפשחא די הוו תמן ועל דיקרב בגרמא או

רש"י

(יב) הוא יתחטא בו. נאפר הפרה"י [ס"א] הוה] (ראה ספרי קה"ה): (יג) במת בנפשו. ואיזה מת, של נפש האדם"י, להויתא נפש בהמה שאין טומאתה לריכה הזאה. דבר אחר, נפשו זו רביעית דס"י (מולין ע"ג): את מושבן ה' טמא. אם נכנס לעזרה, אפילו בטבילה"י בלא הזאת שלישי ושביעי: עוד טומאתו בו. אף על פי שטבל: (יד) כל הבא אל האהל. צעוד שהמת צמוכו: (טו) וכל בלי פתוח. כללי חרס הכמוז

מדבר שאין מקבל טומאה מגבו אלא ממכוו, לפיכך חס אין מגופת צמידו פתולה עליו יפה צמור טמא הוא, הא אם יש צמיד פתיל עליו טהור (מולין ע"ג. ספרי קטו): פתיל"ל. לשון מחובר בלשון עברי, וכן נפתולי אלהים נפתולי (בבא"ש ל ט), נתחברתי עם אחותי: (טו) על פני השדה. רבותינו דרשו (מולין ע"ג. ספרי קטו) לרבות גולל ודופק"י. ופשוטו, על פני השדה שאין שם אהל, מטמא המת שם בנגיעה:

שפתי חכמים הקצור

רא"ם). יד. והיינו רביעית דם שנפשו של אדם תלויה בה (ראה רש"י חולין ע"ב). והוה כמו דכתיב 'או בנפש' (ראה מנח"י). טו. מדכתיב 'כי מי נדה לא זרק עליו' וגו', ואם לא טבל היה לו לומר 'ולא רחץ במים ולא זרק עליו', אלא על כרחך מיירי אף על פי שטבל (מנח"י). טז. 'גוללי' הוא כיסוי הארון מלמעלה, ו'דופק' הם דפנות הארון (רש"י סנהדרין מז:). ורבינו חם (שם חודיה משסחום) פירש, 'גוללי' הוא המצבה

יב. דהא 'פרה' לשון נקבה ולמה כתיב 'יתחטא בו' ולא 'בה', לכן פירש דקאי אאפר, ואפר לשון זכר הוא (רא"ם). יג. קשה לרש"י, דהא כתיב 'במת' אם כן 'בנפש האדם' למה לי, לכן פירש 'בנפש האדם' הוא ביאור על מלת 'במת', כלומר, כל הנוגע במת ואיזה מת של נפש אדם וכו', שלא תאמר שגם נבלת בהמה בכלל [והבי"ת של 'בנפש' הוא במקום למ"ד, כבי"ת ד'ושלח את השעיר במדבר' (ויקרא טז כב)] (מנח"י ע"פ

בַּמִּתָּא אוּ בְקַבְרָא: יֵט וְהִזָּה הַפְּהָר עַל־הַטְּמֵא
 בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וְחִטָּאוּ בַּיּוֹם
 הַשְּׂבִיעִי וְכַבֵּם בְּגָדוֹ וּרְחֵץ בַּמַּיִם וְטָהַר
 בַּעֲרָב: כ וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטֵּא
 וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִתּוֹךְ הַקְּהָל כִּי אֶת־
 מִקְדָּשׁ יְהוָה טָמָא מִי נִדָּה לֹא־זֶרֶק עָלָיו טָמָא
 הוּא: כא וְהִיתָה לָהֶם לַחֲקַת עוֹלָם וַיִּמָּזֶה מִי־
 הַנִּדָּה יִכַּבֵּם בְּגָדוֹ וְהִנְגַע בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא
 עַד־הָעֶרֶב: כב וְכֹל אֲשֶׁר־יִגְעֻבוּ הַטְּמֵא
 יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ הַנִּגְעַת הַטְּמֵא עַד־הָעֶרֶב: פ

בְּקִטְיָא אוּ בְמִיתָא אוּ בְקַבְרָא:
 יֵט וְיָדִי דְכִיָּא עַל מְסַבָּא בַּיּוֹמָא
 תְּלִיתָאָה וּבַיּוֹמָא שְׂבִיעָאָה
 וַיִּדְכִינָה בַּיּוֹמָא שְׂבִיעָאָה וַיִּצְבַּע
 לְבוּשׁוֹהִי וַיִּסְחִי בְּמֵא וַיִּדְכִי
 בְּרַמְשָׂא: כ וַיִּגְבֵּר דִּי יִסְתָּאב וְלֹא
 יָדִי עֲלוּהִי וַיִּשְׁתַּיְצִי אֲנָשָׁא הַהוּא
 מִגּוֹ קְהָלָא אַרְיִי יֵט מִקְדָּשָׁא דִּי
 סָאב מִי אֲדִיּוּתָא לֹא אֲזַדְרִיקוּ
 עֲלוּהִי מְסַבָּא הוּא: כא וְתִהְיִי לְהוֹן
 לְקִיָּם עָלָם וְיָדִי מִי אֲדִיּוּתָא
 יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִדְקָרֵב בְּמֵי
 אֲדִיּוּתָא יְהִי מְסַבָּא עַד רַמְשָׂא:
 כב וְכֹל דִּי יִקָּרֵב בֵּיהּ מְסַבָּא
 יְהִי מְסַבָּא וְאֲנָשׁ דִּיִּקָּרֵב (כנ"א נוסף)
 בֵּיהּ יְהִי מְסַבָּא עַד רַמְשָׂא:

רש"י

קרוי אדום: תמימה. על שם ישראל שהיו תמימים ונעשו
 זו צעלי מומין, תנא זו ותכפר עליהם ויחזרו לתמותם:
 לא עלה עליה עול. כשם שפרקו מעליהם עול שמים:
 אף אלא עזר הבהן. כשם שנקלו על אהרן שהוא
 כהן לעשות העגל ולפי שאהרן עשה את העגל לא נעשית
 עבודה זו על ידי, שאין קטיגור נעשה סניגור (ראה השנה
 טו:). (ה) ושרף את הפרה. כשם ששרף העגל: (ו) עץ
 ארז ואזוב ושני תולעת. שלשה מינין הללו כנגד
 שלשת אלפי איש שנפלו בעגל. וארז הוא הגבוה מכל
 האילנות ואזוב נמוך מכולם, סימן שהגבוה שנתגאה וחסר
 ישפיל את עצמו כאזוב ותולעת ויתכפר לו:
 למשמרת. כמו שפשע העגל שמור לדורות
 לפורענות, שאין לך פקודה שאין צה מפקודת העגל,
 שנאמר (שמות לב לד) וַיִּזְוֶם פְּקֻדֵי וּפְקֻדֵי וְגו' (ראה סנהדרין קכ).
 וכשם שהעגל מטמא כל העוסקין בו כך פרה מטמאה
 כל העוסקין בה (חולין טו:). וכשם שנטהרו באפרו, שנאמר
 (שם פסוק ט) וַיִּזְרַק עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְגו', כך וְלָקְחוּ לְטִמְאָה מֵעֵפֶר
 שְׂרֵפֶת הַחֲטָאת וְנָתַן עָלָיו מֵיִם טָיִים (פסוק יז):

(ט) וחטאו ביום השביעי. הוא גמר טהרתו:
 (כ) ואיש אשר יטמא וגו'. אם נאמר מקדש למה נאמר
 משכן (פסוק יג) כו' כדליתא בשבועות" (דף טו:). (כא) ומוזה
 מי הנדה. רבותינו אמרו שהמזה טהור, זה צה ללמד
 שהנשוא מי חטאת טמא טומאה חמורה לטמא בגדים
 שעליו, מה שאין כן בנוגע. זה שהוליוו כלשון מזה, לומר
 לך שאין מטמאין עד שיהא צהן שיעור הזאה (יומא ד:).
 והנוגע וגו' יטמא. ואין טעון כבוס בגדים: (כב) וכב
 אשר יגע בו. הטמא הזה שנטמא צמת יטמא: והנפש
 הנוגעת. זו צטמא מת: תטמא עד הערב. כאן
 למדנו שהמת צחי אצות הטומאה, והנוגע זו אצ הטומאה
 ומטמא אדם. זהו פירושה לפי משמעה והלכותיה, ומדרש
 אגדה העתקתי מייסודו של רבי משה הדרשן והו:
 (ג) ויקחו אריך. משלהם, כשם שהם פרקו נזמי הזהב
 לעגל משלהם כך יציאו זו לכפרה משלהם: פרה אדומה.
 משל לצן שפחה שטינף פלטין של מלך, אמרו תנא אמו
 ומקנת הלוואה. כך תנא פרה ותכפר על העגל (מנחות ט:).
 אדומה. על שם אס יאדימוו כחולע (ישעיה א יז), שהחטא

שפתי חכמים הקצר

הנדה, כי הוא אינו טמא רק טומאת ערב, ולא יטמא אדם (מנח"י).
 כא. דקשה, והלא אדם אינו מקבל טומאה אלא מאב הטומאה, לכן
 פירש בסמוך דמת הוא אבי אבות הטומאה, וטמא מת הוא אב, ועל כן
 אדם הנוגע בו טמא גם כן טומאת ערב (רא"ם). כב. וגבי עבודת חוץ
 כמו הפרה, אין שייך לומר 'אין קטיגור נעשה סניגור' (רא"ם). כג. ולמה
 שכתבתי לעיל בסמוך דעל עבודת הפרה שהיא בחוץ אין שייך לומר אין
 קטיגור וכו', יש לומר דאהרן שהוא בעצמו עשה את העגל אינו נעשה
 סניגור אף בעבודת חוץ, מה שאין כן פרה דבה עצמה לא נעשה העבודה
 כי אם במינה (רא"ם). כד. לפי שהעגל היה עבודת אלילים, ועבודת
 אלילים מטמא כמת, כדכתיב בספר תהלים (קו כח) וַיִּצְמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר
 וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים' (מנח"י עפ"י אבי"ש).

כדכתיב (בראשית כט א) וַיִּגְלְלוּ אֶת הָאֵבֶן, וְדוּפְקָהּ הוּא כְּפִירוּשׁ רִש"י
 (מנח"י, ראה רא"ם). יז. פירוש, דלא בא לאשמעינן קרא אלא דגמר
 טהרתו ביום שביעי, לאפוקי פחות מיום שביעי, אבל אם ירצה אף ביום
 השמיני ותשיעי, יטהר (קצו"מ). יח. וזה לשונם (שם), אילו נאמר משכן
 ולא נאמר מקדש, הייתי אומר על משכן יהא חייב, שהרי נמשח בשמן
 המשחה, ועל מקדש לא יהא חייב. ואם נאמר מקדש ולא נאמר משכן,
 הייתי אומר על מקדש יהא חייב, שהרי קדושתו קדושת עולם, ועל משכן
 לא יהא חייב, לכך נאמר משכן ונאמר מקדש (רא"ם). ועיין שם ברש"י
 ד"ה קדושת, ובתורה קדושתו). יט. לא דווקא בגדים שעליו, אלא כל
 בגדים וכלים שהוא נוגע בחיבורין, ונקט 'עליו' דמסתמא הם עליו בשעה
 שנושא (מנח"י). כ. רצונו לומר, לא הטמא שנזכר למעלה 'הנוגע במי

מסכת יומא

תלמוד בבלי

שבעת ימים פרק ראשון

להיות ע"י כה"ג האמיתי ונמשח ונתרבה ומש"ה הא דמתקנין לו אשה אחרת לא הוי חששא בעלמא אלא מעלה גדולה שיעבוד הכה"ג האמיתי ביוה"כ, מה שאין כן האי חששא דמתקנין לו כהן אחר משום טומאה לא שייך למימב אם כן אין לדבר סוף שהרי אם ימצא פסול בכהן גדול האמיתי תו ליכא למיחש שמא ימצא פסול גם כן בשני שניתקן תחתיו שלישי ורביעי דמאי שנא שני משלישי ורביעי כיון ששניהם אינן כה"ג ממש, כן נראה לי ברור:

בגמרא תנן התם שבעת ימים קודם שריפת הפרה היו מפרישין כו' עד מנא הני מילי. ולכאורה יש לתמוה יש לתמוה דמיייתי מעיקרא ברייתא דפרה ושקיל וטרי בה ובתרי הכי מקשה מנא הני מילי ומעיקרא אמתני' דידן הר"ל לאקשווי ברישא מנה"מ. והנראה בזה דאמתני' דהכא לא פסיקא ליה לאקשווי מנה"מ כיון דאפילו אי לא הוי רמיזא באורייתא אפ"ה היה צריך לפרוש מביתו משום מעלה דכ"ג שכפרת כל ישראל תלויה בו כמ"ש התוס' ופרישתו למקום קדושה לפני ולפנים, מש"ה מיייתי מעיקרא ברייתא דפרה דלא שייך האי טעמא ומש"ה יליף לה מקרא דצוה ה' לעשות לכפר, ממילא מיתרצי נמי הך דמתניתין שפרישה זו היא ג"כ מן התורה וק"ל:

שם מפרישין כהן השורף את הפרה. נראה לי דמה שהיו מפרישין כהן השורף טפי משאר כהנים העוסקין בפרה היינו משום דמאן דיליף לה הך פרישה ממילואים ודריש לעשות אלו מעשה פרה, א"כ לא בא הכתוב לסתום אלא לפרש דהיא עשיה היינו מעשה רבה שהיא השריפה משא"כ השוחט והמזה מדמה לא הוי אלא מעשה זוטא, וכיוצא בזה נמצא בתוס' ישנים, אלא שאם לזה נתכוונו לא אתי שפיר מה שהקשו תימה לרב דס"ל שחיתת פרה לדרורות בכהן גדול אמאי לא היו מפרישין אותו טפי מהשורף, והעלו בגמגום. ולמאי דפרישית אין מקום לקושיא זו. והנראה מדבריהם דאפ"ה משמע להו לאוקמי טפי קרא דלעשות בשוחט שהוא בכהן גדול דלפי"ז הוי פרה דומיא דיוה"כ דדרשינן מלכפר דהיינו נמי דוקא בכהן גדול. אמנם לדעתי יש ליישב ולומר דשחיתת הפרה והזאת דמה כיון שהיא בחוץ לא דמי כלל למילואים ולא לעבודת יוה"כ ששחיתתן והזאת דמן היה בפנים משא"כ לענין שריפתה הוי שפיר דומיא דמילואים ויוה"כ דאשכחז בהו שריפת

במשנה שבעת ימים קודם יום הכיפורים כו'. וכתבו התוספות יש מקומות ששונה המנין ברישא כו' עד סוף הדיבור. וכן הוא בתוס' ישנים ע"ש. והנראה לענ"ד ליישב כשנדקדק עוד לשון התנא שאמר שבעת ימים ולא אמר שבעה ימים כדאשכחן בלשון המשנה טובא אלא על כרחך דהתנא אקרא קאי למאן דיליף פרישת כה"ג ביוה"כ ממילואים והתם כתיב מפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים, ואגב אורחא שמעינן מלשון זה שאלו שבעת הימים היו דבוקים בלי הפסק יומם ולילה כדאשכחן במילואים דכתיב בהדיא יומם ולילה ויקרא ת, לה ועל זה מורה הלשון שבעת ימים שהוא לשון דבוק כנודע משא"כ אילו היה שונה שבעה ימים הו"א שלא היו דבוקים ולא היה פורש מביתו אלא בכל יום ובלילה היה שב לביתו, אע"ג דלפי האמת מסקינן דביתו זו אשתו היה פורש ממנה שלא יבוא עליה ותמצא נדה וא"כ עיקר פרישה זו היינו בלילה דלאו אורחא לשמושי ביממא מ"מ איכא למיטעי ממש ולומר דביתו היינו ביתו ממש משום התבודדות ופרישה לקדושה וכיון דלילה עת שינה היא תו לא צריך, מש"ה תני שבעת ימים בלשון קצרה לאשמעינן שהיו רצופים יומם ולילה וממילא שמעינן דביתו זו אשתו. נמצא דלפי"ז שפיר שייך למיתני מנינא ברישא דכיון דקאי אקרא ואלו שבעת הימים הם ידועים לענין פרישת מילואים מש"ה קאמר שפיר שאותן שבעת הימים של פרישה עצמן צריכין ג"כ להיות ביוה"כ. וכה"ג אתי שפיר נמי דתני אור לי"ד בודקין כיון ד"ד מבואר בקרא ושמות יב, טן אך ביום הראשון דמעיקרא משמע משא"כ באינן שאין עיקר היום ידוע שייך למיתני גוף הענין ברישא, ודוק היטב:

בתוספות כר"ה וחכמים אומרים א"כ אין לדבר סוף כו' האי חששא בעלמא כו' כי מסתמא ימצאו הרבה שיהיו ראויין לעבודה וכו' עכ"ל. והקשה מהרש"א כיון דמשום האי טעמא דימצאו הרבה לא הוי רק חששא בעלמא א"כ גבי מתקנין לו אשה אחרת נמי לא הוי רק חששא בעלמא כיון שימצאו הרבה כהנים שיש להם נשים ולמה כתב דכפרת ישראל תלוי בזה טפי מהכא לגבי טומאה עכ"ל והניח בצ"ע. ואני בעניי גברא רבא חזינא ותיובתא לא חזינא דודאי יפה כתבו דלפי שכפרת ישראל תלוי בזה מש"ה ראוייה היא אותה כפרה

החטאת בחוץ, וכל שכן דאתי שפיר למ"ד דבפרה לא הוי אלא מעלה בעלמא דנראה דלא שייכי הנך מעלות שעשו בפרה אלא בענין שריפתה שממנה נעשה האפר שעיקר הזאה לטהר טמאים ואותו אפר אשכחן דאיכרי עפר שריפת החטאת ובכהן גדול היתה מחלוקת הצדוקין וכמו שאבאר בסמוך:

שם רתנן מטמאין היו הכהן השורף את הפרה להוציא מלבן של צדוקים כו'. כאן ג"כ יש לדקדק למה היו מטמאין הכהן השורף את הפרה טפי מכהן השוחט ומזה דמה. ונראה לי ליישב ג"כ על דרך שכתבתי בסמוך דאפשר דצדוקין גופיהו לא נחלקו לומר דטבול יום פסול בפרה אלא משריפת הפרה ואילך דמההיא שעתא הוי כל מעשיה בשביל אפר החטאת והזאת דמי חטאת וכיון שהצדוקין דורשין והזה הטהור על הטמא היינו טהור מעליא ומדאשכחן נמי שהאפר נקרא עפר שריפת החטאת והמים נקראין ג"כ מי נדה חטאת היא, מש"ה משמע להו דטבול יום פסול בכל אלו כמו בחטאת משא"כ בשחיטתה והזאת דמה שהיה בחוץ ולא אשכחן נמי דכתיב בהו לשון חטאת נראה דהצדוקין ג"כ מודין דטבול יום כשר בהו ואפשר דס"ל דאפילו טמא גמור כשר בהן דלא חשיב עבודה כלל כיון שנעשה בחוץ והא דבעי כהן היינו דמידי דהוי כמראות נגעים דבעי כהן כדאמרינן בש"ס בכמה דוכתי אלא דודאי כמה שהיו הצדוקין מקילין מלבן שלא כדברי חכמים לא היו משגיחין בהן כל עיקר ולא הוצרכו לעשות מעלה אלא דוקא בהן ענינא דטבול יום שהצדוקין היו מחמירין יותר מהחכמים מש"ה הוצרכו חכמים לעשותו ההיפך מדבריהם שיהא נעשה דוקא בטבול יום, כן נראה לי ודו"ק:

שם שהיו אומרים כמעורכי השמש היתה נעשית. לכאורה נראה דלפי סברת הצדוקין היו צריכין כמה כהנים לעניני הפרה דכל אחד מעשה בפני עצמו הוא שהרי מקרא מלא הוא נבמדבר יט, זן שכל העוסק בעבודה מעבודתיה טמא עד הערב וא"כ לדברי הצדוקין לא היו ראויים לעבודה אחרת שהיו טבולי יום, וכ"ש ג"כ לדבריהם שבפרה הראשונה שנעשית ע"י אלעזר ואיתמר כבר היה להם כמה בנים שראוין לעבודה, משא"כ לדברי חכמים שטבול יום כשר בהן היה יכול לעשות הכל באלעזר ואיתמר ופנחס לבדם והיו טובלים מן העבודה למעשה אחר כיון דטבול יום כשר בהן. כך היה נראה לי לכאורה, והארכתי בזה בדרושים ליישב הא דאמרינן במדרש נמד"ר פ' חוקת פ"ט שגם משה ואהרן היו מהמנין שבעה כהנים העוסקים בפרה ואין כאן מקומו להאריך:

אמנם לאחר העיון מצאתי שאין צורך לכל זה משום דבכמה משניות במסכת פרה משמע דכל מי שנטמא ע"י עסק הפרה או נוגע במי חטאת אף שהיה בו טומאת ערב ונקרא טמא לכל דבר אפ"ה לענין עסק הפרה והזאת מי חטאת הוי טהור גמור אפילו בלא טבילה. אלא דמלשון התוספות בפסחים (דף ס"ט ע"א) בד"ה שמה יעבירונו לא משמע כן דאי לא תימא הכי אלא כדפרישית איז מקום לקושייתם שם וצ"ע בזה, וגם בלשון

הרמב"ם (בפרק ראשון מהלכות פרה הלכה י"ג) יש לי מקום עיון בענין זה דלכאורה משמע מלשונו כלשון התוספות בפסחים ע"ש, ויבואר עוד לקמן בפרקין אי"ה ודו"ק:

שם אמר ר' מניומי כו' אמר ר' יוחנן כו' לעשות אלו מעשה פרה לכפר אלו מעשה יום הכיפורים. ויש לדקדק מאי משמע דלעשות אמעשה פרה קאי, דבשלמא לכפר שפיר משמע דקאי איוה"כ דשמא גרים דלכך נקרא יוה"כ על שם כפרה ועוד דטובא אשכחן לשון לכפר ממש בפרשת קרבנות דיום הכיפורים משא"כ בפרה לא אשכחן כלל לשון לעשות ונחי דמסקינן בסמוך דמגזירה שוה דצוה צוה מוקמינן לה אפרה סוף סוף העיקר חסר במימרא דר' יוחנן ומברייתא דלקמן דלא מייתי אלא לשון לעשות לחד. ולכאורה היה נראה ליישב לפי מה דפרישית בסמוך דאי מגזירה שוה דצוה צוה אכתי לא הוי ידעינן דשייך הך פרישה בכהן השורף טפי מבשאר כהנים העוסקין בה, ומש"ה מייתי קרא דלעשות דמינה ידעינן דאיירי בכהן השורף דהוי מעשה רבה כדפרישית, אלא שעדיין כל זה אינו מספיק, לכך נראה לענ"ד דעיקר מלתא דפרישת הפרה מפשטיה דקרא נמי משמע דכיון דכתיב ברישא דקרא ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים עד מלאת ימי מילואיכם וכתיב בתריה כאשר עשה ביום הזה וגו' והדר כתיב ופתח אהל מועד תשבו שבעת ימים וכבר פירש"י בחומש דפשטא של מקרא כאשר עשה ביום הזה שלא יצאו מפתח אוהל מועד ככה יעשו כל שבעת הימים ורבותינו דרשו לעשות אלו מעשה פרה כו' עכ"ל רש"י. ומלבד דקשיא לן דאכתי כולה קרא בתרא דופתח אהל מועד תשבו יתירה דכבר כתיב לא תצאו שבעת ימים. אלא דיותר קשה כיון דביום הראשון דמילואים אמר להם כאשר עשה ביום הזה תו לא הוי צריך למימר אלא ופתח אהל מועד תשבו ששת ימים כיון שכבר עבר יום אחד משבעה ימי הפרישה, אלא על כרחך דהאי לעשות אמעשה פרה קאי לפי מה שמבואר בכמה דוכתי והובא ברש"י בחומש וביום הראשון לחודש שהיה שמיני למילואים הוקם המשכן ובשני לו נשרפה הפרה, נמצא דלפי"ז אתי שפיר מה שאמר להם משה ביום הראשון למילואים כאשר עשיתם ביום הזה שלא יצאתם מפתח אהל מועד ככה אתם צריכין לעשות עוד שבעה ימים לבד מההיא יומא דהיינו עד אחר שריפת הפרה שכיון שבודאי כן היה לפי האמת למ"ד דפרה בעי פרישה מדאורייתא שכן פסק הרמב"ם ז"ל בהל' פרה אדומה [פ"ב ה"ב]:

מיהו אכתי מההיא פשטא דקרא גופא לא הוי ידעינן להא מלתא כיון דהא דבשני לחודש נשרפה הפרה לא נזכר בקרא בפירוש, ועוד דאכתי הוי מצינן למימר דבשביל הפרה לא הוצרך פרישה אלא יום אחד דהיינו היום שלפניו דכיון דששה ימים הראשונים היו בשביל המילואים, משא"כ לבתר דכתיב לעשות וכתיב נמי גזירה שוה דצוה צוה ממילא ידעינן דאמעשה פרה קאי וכבר אפשר דעיקר מלתא דבשני לו נשרפה הפרה

כינהו ומינו הא גם קדשי דמים חקורים זההאל ולא שייך
 זזה כל דין דשנה ודיננות הכיל ואין לרון מחיקור קודש
 שלא נתקדש בכלי זההאל דבדין ונהרונה דגם קדשי
 גדליה נמשך הא חקורים זההאל והאפיכ הרוונה עדיפא
 וניייהו נפלה היתה קדוהג:

שוב כי כתיב וז"ל ונעבדה לחזור לקדשיה דהנה קרא
 דוצא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ודאי
 קאי חקדשים שכבר נתקדשו בכלי וקרב המהיר אצל קרא
 דבכל קודש לא הגב מדוב מרצין הרונה ולא מוקנין
 קרא לקדושה פה והי כלעניד לפי מאי דאיתא קם
 דהכרל בקיגי' דלנוגע לא אפשר לרצוה מקום דכהי
 צבל קודש לא הגב ולא הנקדש לא הצור מקיש קודש
 למקדש מה נקדש דאית צי' נעילה נשמה אף קודש
 דאית צי' נעילה נשמה וזה דווקא צאכילה צנומה הגוף
 ולא צנומה ופקי' רחמנא לאכילה צל' נגימה הכי
 קאמר נוגע חקור כאוכל ולפי' יחא דצקדשים קלא
 צאל לכלי שרת לא חל חיקור צנומה עלייהו ולכיע כל
 זנון קרב ההמיר כהלכתו להמיר לכהנים אין צזה
 וניה עכ"פ נשום צנומה ונומילא כיון דצאכילה ליכא
 מיתה ונעילה נשמה לא קאי קרא עלייהו ורק לפי' ו
 קשה מדוב נהרונה ככלי שרת הוכשרו לפקול צנוכל
 יום אף דלא קרבו ונהירין ורק לפי שיע כמה קדשים
 שאין להם ונהירין ולנצייהו חל חיקור צנומה וטהר
 משצאו לכלי שרת ועצול יום פוקל אוחס תיקנו צבל
 הקדשים משצאו לכלי שרת שופקלו צנוכל יום וזה
 יהי' שלא כצרי רום כנומיה דמהני' דמעילה דיה
 דאורייתא קתני וצחולין שנעשו על עהרת הקודש הוא
 רק מדרבנן עכ"ל כתיב והנה מיש דקרא דוצא השמש
 וטהר בו קאי חקדשים שנתקדשו צכלי לא הצנתי דקרא
 הכ"ל איירי צהרונה כנומילא צנומה ע"ד צ' ונ"ש דקרא
 דצבל קודש לא הגב איירי רק צקודש שנתקדש צכלי
 ואין לו ונהירין דקדושה כלי דיד' כקרבו ונהירין ואית
 צי' נעילה נשמה צאכילה וגזור רבנן על כל קודש
 שנתקדש צכלי אנו אוחס שאין להם ונהירין לא הצנתי
 אכילה דמחל אנו כתיב זה הא ר' יוחנן לא ווקי בכל
 קרא דצבל קודש לא הגב לקדשים רק לחרונה למוד
 כנומילא צנומה י"ד צ' ורש"י לקיש דמוקי לי' קם לקדשים
 הא ק"ל קם וצנומיה כ"ד א' דגם נמשך שאלב צשר קודש
 לפני זריקה אף דאית צי' נעילה נשמה ומינו לוקה
 מריצו דהיצת צכל יעו"ש ונאי דלא מרצי גם אלפני
 קידוש כלי הוא פקוט דהפקת מוטט הפסה ואין לנו
 לרצוה רק אחריר קידוש צכלי וניה דצבר קדוש קדוהג
 אלא דלא קרבו ונהירין עדיין ואין צו כרת ונשאל"כ גם חקודם
 קידוש הוא קדושה דמינן עדיין ליה מן לאוקנא ריצויה
 דצבל ונחא דעצול יום פוקל קדשים שנתקדשו צכלי ודאי
 דהוא מיה"ה ובי' פקחים י"ד צ' ונאי נפקל נפקל צנוכל
 יום אי הכי היינו טעול בו נשיה ויש הינה זזה צרשי'
 חולין ק"כ א' ד"ה ונהדר הש"ס דכ' דכל צנומה עזול
 יום רק לרצבן וי"ל כונתו קם רק אחרונה וגם זה
 תנוה מכל דוכהי וצצנה י"ד צ' עזול יום דאורייתא הוא
 בו נ"ש ויש עוד פליאה זזה צרשי' צנחיס כ"ג צ' ד"ה
 הטולה קדשי קדשים דנהצאר נודצרו דעצול יום פוקל
 רק קדשי קדשים אצל לא קק"ל וכצר תמה עליו הוסי'
 קם ד"ה קדשי קדשים]:

היה נעשית דהוא דבר זר לכאורה שצבל המעלות הממונות
 של עהרה ששבו צפרה הנה היו ונומילין את הכהן השורק
 בו להרואה היפך הלדוקים ואמו צצביל הלדוקים יקילו
 צנומלה פרה שלפי חומר עהרתה הרי הי' ראוי צצביל
 שיעשה צכהן עהור לגמרי לא צכהן שנומילא ופעל והוא
 עצול יום ונה גם לעשות נעשה רצ לעמולו ולהעצילו
 צצביל להוליא מלצן של לדוקים והרי הם נכחמים
 צבל חושצבי' ואמו נעשה צבל דבר נעשים ציחוד להוליא
 מלצן וצקלירה הנומיר רק מה שהולרכו לעשות ודינא
 נשו אוחו צפרקים להוליא מלצן בו יעוין נמחות סיה א'
 אצל לא לעשות נעשה ציחוד לממחות ולהעציל צצביל
 להוליא בו וכלעניד זזה דנה שחי' נעמילין ונעמילין
 את הכהן השורק בו לא הי' צצביל הלדוקים כלל ורק
 הוא ג"כ מקום נעלה עהרת פרה והוא עפיי המצואר
 צפיה"ו להרמזים פרה פרק ג' נשנה ג' וז"ל חנומס כל עוד
 שיהי' אלכינו איש עהור ידוב הנה אין הצל צין איש
 שלא נעמיל ונעולם וצין איש אשר נעמיל כל יעוין ואחיס
 עצל והזם עליו שלפי' וצצבילי אלא זזה אשר הוצה עליו
 וזהו גדול הנודריגה צפרה לפי שהפקוק צבר פסק
 עליו שהוא עהור עכ"ל ובי' נודרי' הרמזים אלה דמומל
 נעמיל ונודריגה עהרתו גדולה יותר מנוי קלא נעמיל
 וכוונה דצרוי כי דזה קלא נעמיל רק אין צו ענין המעולה
 צצבילה אצל ענין ונהות עהרתה צחיו' הוא רק צמי
 נעמילא ונעמיל וקיצול עהרה ודויק היצ' והך דצרכות
 כ"צ צ' ר' פפא ור"ה צרי' דר' ורש"י ורצא צר שמואל
 כריכו ריפתא צהדי הדדי אנו ר' יהו ר' פפא הצו לי
 לדידי ליצרוך דנפל טלווי קי קצין אנו ר' רצא צר
 שמואל בו הצו לי לדידי ליצרוך דנפל טלווי מי קאה
 אנו ר' ר' הונא הצו לי לדידי ליצירך דכ"כ טלווי
 לא האי ולא האי וצרשי' קלא הולרכהי לא לזו ולא לי
 שלא רחיתי קרי עכ"ל ונשמש דזה קלא נעמיל עדיף
 אינו ענין לכאן דקם אינו עהרת ענומה רק עהרת
 קלה ראש ונהמקנה צורא ואך קלה יק' לדמות לכאן הך
 דצרכות ל"ד צ' דמקום צצבילי תצוה עוודין אין לדקים
 נעמיל יכולין לצמוד דחמטא דנה ג"כ לענומה צנומה
 דוכהי ובי' פקחים י"ז א' מהוך שקילקלו נעמילם ונכלה
 עליהם הכמוצ כאלו הקריצו צנומה] וא"כ לרמזים הכ"ל
 פקיר זה עלמו מנעלה עהרת פרה לעמולו ולטהרו אחיס
 דע"כ ונודריגת עהרתו גדולה יותר ותינו טעמיל דהיו
 נעמילין ונעמילין אוחו ודויק ואלא דצצביל מעלה עהרתה
 הרי הי' ראוי ג"כ שיהי' לו הערצ שגשג דאף דעצול יום
 כשר צפרה ונדינא וינו נשום ונעולה עהרה ששבו זה
 הי' ראוי שיהי' גם נעורצ שמש דהוא עהור לגמרי ואך
 אילו הוא צריצת בן להמתין שיהי' נעורצ שמש הרי הי'
 זה המזקה לצצרת הלדוקים להדיא דהיו הלדוקים אוננים
 שאין עושין אלה מקום נעלה לצד רק נפלה דהין
 ושהחכמים מודים לשיתיה דעצול יום פקול צפרה ואחרי
 שהרי צהרין להעריצ שמשו אחר שנומילא ונעול ובי' ו
 צצביל להוליא מלצן של לדוקים היינו קלא להיות נראה
 כמחזיק צצרתם לא נשו זזה נעלה ולא הנומיו על
 הערצ שמש רק הי' שורק את הפרה אחר העצילה צחיו'ת
 עצול יום עדיין ורק זה הי' להוליא מלצן של לדוקים
 היינו מה קלא חמיוירו נשום ונכלה פרה להמתין שיהי'
 נעורצ שמש זה הי' להוליא בו אצל גוף מה שעימולו
 ותיירו אוחו לא הי' צצביל הלדוקים כלל רק נשום
 נעלה עהרת פרה עלונה כדי שיהי' גדול הנודריגה יותר
 צערה וברמזים הכ"ל אלא דאחריר עעימולו ותיירו אוחו
 הי' ראוי נשום הנעלה ג"כ שיהי' עהור לגמרי ויהי'
 גם נעורצ שמש ולהמתין על הערצ שמש ובי' זה לא
 נשו להמתין בו שא"כ הי' נראה כמחזיקין צצרת
 הלדוקים להדיא ותי' רק שלילת ההמנה צצביל להוליא
 בו אצל גוף המעולה וסערה הי' פקיר דבר נלרך
 צבלם ולא צצביל הלדוקים כלל ודויק היצ' כי זה יכון
 צפ"ד וצחירדשי קיילתי צזה ארוכות ואכ"מ:
ות' תורה כהנים שמיני פרק ד' צרייתא יו"ד אחריס
 אוננים וצנבלתם לא תגבו יכול אס נוגע אדם צצבילה
 ילקה את הארצעים ת"ל ולא לה טעמולו אי ולא לה טעמולו
 יכול אס ראה אדם את הצבילה ילך ויעמול צה (פי' הווא
 חיוב ונומה לעשות כן) ה"ל וצנבלתם לא תגבו הכ"ל
 הי' אומר רשות עכ"ל התי"כ והוא פליאה לכאורה דמה
 הי' לפרש הפקוק שליותה תורה למנוה שיעמול האדם
 עלמו ואך לפימיו להרמזים הכ"ל י"ל דהו התי"כ דהוא
 דנעלה

דמיונה שימנח בלמו וינהר אח"כ כדי שהיה נדריגת
שהיה גדולה יותר ודוק:
יידו עו רדושתיה הכי יוסף ענגיל.

סימן ג'

ביה יום ב' דברים תרס"ז לס"ק קראקא.

כבוד הרב הרה"ק ובקי חרוץ ושנון הגניד הנכבד
מ"ה זאב מירקיל נ"י כמ"ק בוטשאטש.

מכתב כבודו הגיבני צמועדו בו והכני להשיב על
רשון ראשון ועל אחרון אחרון כפי אשר
תעלה ועודתי צמרה"י:

א) שאל כבודו נני שנוכר יין לחצירו וכל כי לא הי'
להקוק כלי נשום צו היין השאילו המוכר כלי שלו
לזה על חיזה ימים וכסדר הכלי צלוקס אלל הלווקה אם
חייב הלווקה שואל הכלי צלוקסיו כשאר כל שואל או
יילמח כיון דגם המשאיל נהנה מהשאלה צמח שנוכר לו
יין ולולי השאילו הכלי לא הי' לוקח היין אללו ועיב
אין כל הנחה של השואל ולא קנימיי צלוקסין דחיוצ
שואל צלוקסין הוא רק מנעמח דכל הנחה שבו וכאן אין
כל הנחה שבו דגם המשאיל נהנה כי שאלת לצודו.
והנה יודון שאלתו הי' לבחורה דומה לנלוה על המשכון
ונתן הלוה רשות למלוה להשתמש במשכון לחפיה אין
המלוה חייב צלוקסי המשכון כדון שואל מנעמח דאין כל
הנחה שבו דגם הלוה נהנה בהלוה ימיון צמח"ק ק"י ע"כ
צ"ע קק"ל וקק"ל וצמחיות שם וה"כ הרי גם המשאיל
נהנה מצמחיה היין והלוה נכירת היין לאו הנחה פקוקה
הוא ויך חיובק צין אם הוא זכיתא חריפח או מליעח או
זכיתא דרניו על אפי' דצמחיה הוא הנחה לוקח לצד
ולא הנחה נוכר וצמחיה הוא הנחה שניהם וצמח"ק על
אפי' הוא הנחה מוכר ולא הנחה לוקח וכ"ז צלוקה צמיו
אלל צלוקה צמיו מנעמח הלוה הנחה מוכר וצמחיות תמדי
הוא הנחה לוקח כמציאר כ"ז צמ"ק כררים (ד' לא ע"כ
וע"כ) וא"כ הי' ראוי שיהי חיובק כאן צין אם מכירת
היין הוא זכיתא חריפח כ"ו וצין אם לוקחו צמיו כ"ו
וכמוצן אולס צמח"ק כ"כ דאין תלוי צכאן כלל צזה
דכאן אחר ענשך הלווקה ונגמר הקנין הו הא לא חיבפת
ל"י לנוכר אם יושפך היין ויחזור לו הכלי ולא יפסיד
עוד דצר צזה ונמלח שהכלי אלל הלווקה כל הזמן צשאלה
כל ההנחה אז של השואל ולא של המשאיל כלל ועיב
שפיר ים לו להחמיצ צלוקסין ולא דמי כלל להך דמלוה
על המשכון דגם אחר ההלוה אם יבקש הלוה המשכון
חזרה ילמךך לשלם המעוה ונמלח נהנה כל מן זמן
השאלה שהמשכון שואל אלל המלוה צמה שא"ל לשלם
המעוה ועיב אין כל הנחה של השואל ומשא"כ כאן דלילו
יומרו לו הכלי ניר אחר שנגמר הקנין תו לא חיבפת
ל"י ואין לו לרד כלל עוד אחר גמר הקנין צמה שהכלי
צשאלה אלל הלווקה לכן מה שהכלי צשאלה אלל הלווקה
אחר גמר הקנין כל ההנחה אז של הלווקה ושפיר ים לו
להחמיצ צלוקסין וכוה צמחיות שם ק"י ע"כ צצירורים
סקי"ו לענין שאלת ספר דאף דגם המשאיל נהנה צשעת
השאלה דמלוה קעציד צמה עמשאיל ספר ומרויח פרוטה
ד"ר יוסף עכ"ז כיון דהנחהו רק צשעת ההשאלה ואח"כ
אין נהנה עוד והוי כל ההנחה אח"כ של השואל כל
משך זמן היות הספר אללו ועיב ים לו לשואל להחמיצ
צלוקסין יבויש"ה. וכוד י עפ"י המוצאר צמ"ק צ"ו צ"ד י'
ואיכ"א לא מיעח כל הנחה שבו אלל רוב הנחה על
[דרוגמת זה צמ"ק צרכות (נ"א צ') ארץ זית סנון כ"י ארץ
עכל שייעורי' כזיתים כל שייעורי' ק"ד כ"ו אלל ארץ קרוב
שייעורי' כזיתים וק"ע נגוני יצמות (כ"ז א') והא כולן
קאמרי כיון דרובה גזי קרי ל"י כולן ע"כ ולא אמר לא
מיעח כולן אלל אינח רובן וכדאמר צהך דצרכות וצ"ו
ורק פרוי קאמפדש דכולן דאמר הכוונה רובן וצמחיות
על הש"ס תלכתי צזה ואכ"מ] וע"כ צצ"ו מוד"ה דקיינח
צאגם דגם לשאר שיבוי דש"ס צ"ו שם נ"ני הדין דין
אמת דגם כשאין כל הנחה של השואל רק רוב הנחה
ג"כ חייב צלוקסין דהא גם צשאלת צמחה והיא צציתו
זן אותה וטוונרה ג"כ חייב צלוקסין אף דהצבעים מרויחין
מזונות ומורה שיעור ע"כ [ובכל שאר שאלה נני צמח

הא ים גם למשאיל הנחה המוקת טונה של השואל דמסור
הנחה לגבי חיבורי הנחה במוצאר צמח"ק פקחים כ"ז צ'
ד"ה ואזר וגם ים לו הנחה שם טונ כמוצאר צמ"ק
כמוצות ע"כ א' דלודרת שלל משאיל נפה וכברה כ"ו
הלא צלל כמחה מפני שמשאילו שם רע צמחיו וא"כ
כי היכא ד"ש לו לצר ונחונע ההשאלה ומס הרע היא
להיפוך ג"כ נהנה מההשאלה נהיות לו שם קרוב וגם עצור
הנחה השאלת כלים נכמים צלן כמוצאר צמח"ק (י"א צ') וא"כ
הא נהנה צהשאלה ש"לול מנוכס נכמים וגם הא ים גם
למשאיל ריח צמחיות צמה צמח"ק נ"ני ונ"ני חקדים
צהשאלת מפליו לחצירו כמציאר צמ"ק קובה נ"י צ' ד"ה
וצמוצו ע"כ צמ"ק דהשאלת כלים וצמחה צכלל גניח נינהו
וכך הוא נקצרה הפסוטה וא"כ לניק צהך דש"ס צ"ו
הי"ל דלמור שם דהשאלת כלים דאין צמה מצונות ועורת
שיעור וכן צהשאלת צמחה היכא דקיינח צמחה ולל צמח
מזוני וצמח נחח שאין הוא טורה צמחיותה הוי כל
הנחה מנוכס של השואל ולמחי הא ים גם למשאיל הנחות
הי"ל ויך ל"י צ' וא"כ נכ"כ ים לתמיה על השויה הרין
ק"י י"ט ד"ו למשאיל ספר אין השואל חייב צלוקסין
דאין כל הנחה של השואל דגם המשאיל נהנה צמה
צמח"ק מלוה צהשאלת ספר ומרויח פרוטה ד"ר יוסף
ע"כ והוא הינח דכל המשאיל נני ומקיים נלוה גמילות
חקדים ושם צהשאלת ספר ים קיים מלוה ויהר דמקיים
נני קרח דולדקה צמחה לצד כמוצאר צמחיותה כ"י א'
[ואם דצמ"ק שם המוכר רק כותח הי"ך המשאיל לחמרים
נ"י מן פשוט דגם צמ"ק ספרים וגם צלן כ"כ ר"ק צכל
אופן ש"ס לו ספרים ומשאילן לחמרים קמקיים קרח
דולדקה וג"י ע"כ צמחיותה צמ"ק ילדעת הרש"ש ר"ש
ה' ק"ה כל מלוה כתיבת ס"ה בתה עיקרה רק צמ"ק
ספרים] נ"י נ"י צ' דהשאלת ספר הוא מלוה ויהר
אף ק"ק כל המשאיל נני מלוה דלורייתא קעציד דגמילות
חקדים מלוה דלורייתא היא כדררש"י צצ"ו ל"י צ' אה
הר"ך זו גמילות חקדים וצמח"ק י"ד א' דר"ש קרח
דחמרי ד' אלוקים תלכו מניני דגמילות חקדים ס"ה
הלמד גומל חקדים כ"ו חקדים ית' גומל חקדים ע"כ
דחמ"כ כלהו נ"י דגמילות חקדים הלצת כמרויח וקצורה
מחיס דקרו לכו תהם גמילות חקדים ע"כ דלמור תורה
תמלתה גמילות חקדים וקופה גמילות חקדים תמלתה כ"ו
דכתיב ויבש ד' אלוקי' ללמד וללמדו כמחנות צוד וילצ"ש
וקופה כ"י דכתיב ויקצור אוהו צמח"ק נ"י צצ"ו ל"י שם קרי
לקצרת מתיס גמ"ח וכן כמח"ק אלל דחמ"כ צמחיותה שם
קרינן ל"י צמחיותה ח' צ' גמילות חקדים ע"כ וע"כ ס'
ירחים ק"י ג' ד' וא"כ גם השאלת מפל"ס דהוא צכלל
גמילות חקדים וכרש"י קיבה נ"י צ' הי"ל והוא פשוט
נקצרה דהוא קיים מלוה גמ"ח א"כ גם הוא קיים מלוה
דלורייתא וא"כ ג"כ ראוי שיפטר המשאיל צשעת ההשאלה
מפרוטה ד"ר יוסף כ"ו צהשאלת ספר ולי הרין שם
צמח"ק וז"ל אלל שאני רוחה צכאן טעם אחר לפעור
שנעון לפי שראובן כשהשאיל ספרו מלוה עמד וכדאמרי
צצ"ק אלל מלוה (כ"ט צ') תיר הקולל ק"ה ומחצירו ה"ז
לא ישאלנו לאחר כ"ו) מלי אר"י ק"ה אפי' כל מילי נני
ואסיקתא ס"ה אלמריכא ל"י מהו דהינח ניחח ל"י לחינ"כ
דליתעציד מלוה צמח"ק קניני' וכיון דמלוה קח עציד
נמלח שאין כל הנחה של השואל שאף המשאיל נהנה משום
פרוטה ד"ר יוסף כ"ו נכ"ל והנה הציח הרין רש"י על
היות השאלת ספר מלוה והך דצ"ו כ"ט צ' דלמור מהו
דתינח ניחח ל"י לחינ"כ דליתעציד מלוה כ"ו ז"ה תינח
דכל שאר משאיל כל חפץ וודחי נני מלוה קעציד וכ"ל
ואך לבנין שיהי ניחח למשאיל שישאלנו השואל לאחר
זה ליתא צמ"ק חפץ שאין השואל מנעמח צ' צצ"ק מלוה
ואין חפץ שישאל השואל לאחר צ"ו דמהו רק צמ"ק
דמשואל מהשאיל יעקוק צה עקק מלוה צלמדו צה זה
היא דניחח ל"י צמח"ק עקק מלוה צמח"ק כל הזמן
אף צ"ו ידיעתו והיינו דקאמר נ"ד ניחח ל"י לחינ"כ
דליתעציד מלוה כ"ו וקניני' דגם זה לא ניחח ל"י צ"ו
ידיעתו אלל גוף ההשאלה וודחי היא מלוה צין צמ"ק
וצין צכל שאר חפצים מנחת גמילות חקדים נ"הית ואין
לורך צה לרש"י והך דצ"ו כ"ט צ' וא"כ אחרי דגוף
ההשאלה גם צמ"ק חפצים מנחת ח"כ הא ים לו להפטר
גם צה מפרוטה ד"ר יוסף וא"כ לפי קצרת הרין ד"ה
פוער השואל מלוקסין א"כ הרי צמלת כל דין שואל
שחיתוהו תורה צלוקסין וע"כ צמח"ק ק"י ע"כ צמחיותה ס"ק
ד"ז